

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 1068

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN
KLIMAAT EN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE
ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 mei 2024

Op 21 mei 2024 vindt de formele Telecomraad plaats in Brussel. Bijgevoegd bij deze brief vindt u de geannoteerde agenda met daarin een beschrijving van de discussiepunten en de Nederlandse inzet.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat
M.A.M. Adriaansens

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
A.C. van Huffelen

«Van regelgeving naar praktijk: een samenwerkende benadering voor consistente implementatie»

Beleidsdebat

Het kabinet verwelkomt het initiatief van het Belgisch voorzitterschap om met lidstaten en de Europese Commissie van gedachten te wisselen over de implementatie van digitale regelgeving over de agenda van de nieuwe Commissie ('24 – '29).

De EU heeft de afgelopen jaren ingrijpende regelgevende maatregelen genomen om het pad te effenen voor de digitale transitie van de EU door in het digitale domein meer dan vijftig wetgevingsmaatregelen voor te stellen (het «digital rulebook») om goedwerkende markten voor digitale producten en diensten te bewerkstelligen en een mensgerichte en betrouwbare digitale samenleving vorm te geven.¹ Dit pakket heeft als doel het vertrouwen in digitale technologie te bevorderen, de digitale veiligheid van burgers, bedrijven en de publieke sector te beschermen en de ontwikkeling en toepassing van digitale technologieën te stimuleren.

Om te oogsten wat is gezaaid, is een sterke inzet van de Commissie gewenst om uniforme implementatie van deze wetten in de gehele EU te bevorderen. Nederland onderstreept het belang van het naleven van de evaluatieclausules in de verschillende wetten en het belang van goede evaluatieprocedures waarin rekening gehouden wordt met perspectieven van zoveel mogelijk groepen waarop deze wetten effect hebben. Voor het hele digitale wetboek vindt Nederland een tussentijdse analyse een goed idee zodra de wetten enige tijd van kracht zijn. Met zo'n evaluatie kan de effectiviteit en samenhang van Europese digitale wetgeving in kaart worden gebracht. De resultaten leiden idealiter tot voorstellen om het pakket te vereenvoudigen, bijvoorbeeld op het gebied van vaak gebruikte begrippen, om onnodige regeldruk te verminderen en om het toekomstbestendige karakter te versterken. We verwelkomen de verdere ontwikkeling van Europese adviesraden voor digitale technologieën («boards») naar volwassen bestuursorganen.

Naast het belang van evaluatie voor het waarborgen van een gecoördineerde implementatie van verschillende wetten, is het belangrijk dat EU-lidstaten alsook toezichthouders nauw samenwerken om te komen tot harmoniserende implementatie die richtlijnen biedt aan de partijen voor wie de regels gelden. Nederland roept de Europese Commissie op om in dit verband te faciliteren.

De implementatie van het digitale wetboek moet ook bijdragen aan de synergie van de dubbele transitie van duurzaamheid en digitalisering. Nederland stimuleert daarom verdere afstemming van regelgeving in beide transities.

«De toekomst van digitaal beleid»

Aannemen Raadsconclusies

Naar verwachting zal de Raad tijdens deze Telecomraad raadsconclusies aannemen over de prioriteiten voor het digitaal beleid in den brede voor de komende Commissieperiode. In deze conclusies komen onder andere aan bod: bestuur van het digitaal domein, maatschappelijke effecten van digitalisering, digitale en geavanceerde technologieën, digitale infra-

¹ Zie voor een handzaam overzicht van denktank Brueghel: https://www.bruegel.org/sites/default/files/2023-07/Tables_Scott_Kai.pdf

structuur, de data strategie, digitale vaardigheden, duurzaamheid van de digitale transitie, de digitale overheid en de internationale dimensie van het digitaal beleid van de Unie.

Het kabinet zet zich conform het Nederlandse beleid in om deze conclusies in lijn te brengen met haar inzet voor de agenda van de volgende Commissie en maakt zich daarbij onder andere hard voor onderwerpen, zoals een tussentijdse evaluatie van het gehele digitale wetboek, open karakter van digitale strategische autonomie, een pro-competitief raamwerk voor digitale connectiviteit in de EU en een eerlijk, innovatief, concurrerend en op mensenrechten gebaseerd ecosysteem voor generatieve AI, evenals de nadruk op waardengedreven en mensgerichte digitalisering, waaronder het vrijwillig houden van de Europese Digitale Identiteit (EDI) wallets, het belang van privacy in cookies en online tracking, beschermen van kinderen online, verantwoordelijk houden van online platformen en het belang van *Digital Commons*. Nederland kan akkoord gaan met de huidige versie van de raadsconclusies. De definitieve conclusies worden via het verslag van deze Raad met uw Kamer gedeeld.

«De toekomst van cyberveiligheid: samen implementeren en beschermen»

Aannemen Raadsconclusies

Naar verwachting zal de Raad tijdens deze Telecomraad raadsconclusies aannemen over de prioriteiten op het gebied van cyberveiligheidsbeleid van de Unie voor de komende Commissieperiode. Veel van de Nederlandse prioriteiten op het gebied van cyberveiligheid zijn in de raadsconclusies opgenomen, zoals aandacht voor het belang van succesvolle implementatie van EU-wetgeving en het stroomlijnen en inzichtelijker maken van het (huidige) EU-cyberveiligheidslandschap. Ook zien de raadsconclusies onder meer op het raakvlak tussen intern en extern cyberveiligheidsbeleid en de cyberveiligheidsdimensie van opkomende technologieën. In lijn met de Nederlandse inzet heeft het belang van de transitie naar Post-Quantumcryptografie zijn neerslag gevonden in de raadsconclusies. Nederland kan akkoord gaan met de huidige versie van de raadsconclusies. De definitieve conclusies worden via het verslag van deze Raad met uw Kamer gedeeld.

Diversenpunten

Tijdens de Raad wordt onder de diversenpunten over een aantal onderwerpen informatie gegeven. Het Belgisch voorzitterschap van de Raad zal een toelichting geven over de stand van zaken van internationale digitale initiatieven en een overzicht geven van de nog resterende evenementen die het zal organiseren op het gebied van digitaal beleid gedurende haar voorzitterschap. Het inkomend Hongaarse voorzitterschap zal een toelichting geven op haar concept werkprogramma. Hierover zal ik u via het verslag van deze Raad nader informeren.

Over twee diversenpunten waarover mededelingen worden gedaan informeer ik u hieronder vast nader.

Raad van Europa Kaderverdrag inzake Kunstmatige Intelligentie, Mensenrechten, Democratie en Rechtsstaat

Het Raad van Europa (RvE) Comité voor Artificial Intelligence (AI) heeft tussen april 2022 en maart 2024 gewerkt aan een nieuw AI-verdrag dat als doel heeft de ontwikkeling, het ontwerp en het gebruik van AI-systemen te

reguleren, gebaseerd op RvE-standaarden op het gebied van mensenrechten, democratie en rechtsstaat. De opgeleverde tekst bevat verplichtingen aan verdragspartijen om belangrijke principes te handhaven bij de inzet van AI, bijvoorbeeld omtrent transparantie, de bescherming van privacy en de bescherming tegen discriminatie. Het verdrag is van toepassing op de publieke sector en op de private partijen die in opdracht van de publieke sector opereren.

Bij toetreding tot het verdrag moeten landen specificeren hoe dit voor hun private sector geldt, inclusief een rapportageverplichting die zorgt voor transparantie en dialoog. Daarnaast bevat de tekst een risico-assessment en procedurele waarborgen en rechten voor burgers. De tekst is het resultaat van onderhandelingen met de lidstaten van de RvE en *observer states* (landen die geen lid zijn van de Raad van Europa maar die wel geïnteresseerd zijn om partij te worden bij het verdrag, zoals Argentinië, Canada, de Verenigde Staten en Japan). Naast de recent aangenomen EU-regels op het gebied van AI, biedt dit verdrag toegevoegde waarde als het eerste wereldwijde verdrag ten aanzien van AI. Gezien de overlap tussen dit verdrag en de EU-regels op het gebied van AI, zijn de EU-lidstaten het in november 2022 eens geworden over een mandaat voor de Europese Commissie op onderwerpen die binnen de exclusieve EU-bevoegdheden vallen. De gezamenlijke EU-inbreng vond tijdens de onderhandelingen in nauwe afstemming tussen de Europese Commissie en EU-lidstaten plaats.²

Tijdens deze onderhandelingen heeft Nederland zich ingezet voor een hoog beschermingsniveau, onder meer door het opnemen van toereikende rechtsmiddelen en waarborgen voor burgers, en voor bepalingen die goed aansluiten op wat in EU verband is geregeld via de AI verordening. Nu de tekst is afgerond, zal is deze voor advies worden voorgelegd aan de Parlementaire Assemblee van de RvE en zal hij daarna naar verwachting tijdens de ministeriële vergadering door het Comité van Ministers van de Raad van Europa worden aangenomen. Daarna kan het ondertekenen en ratificeren van het verdrag door landen beginnen. Naar verwachting zal de tekst dan vanaf september openstaan voor ondertekening en ratificatie door landen die partij willen worden. Over dit proces wordt uw Kamer na afloop van deze vergadering nader geïnformeerd.

Conclusies van het Raadsvoorzitterschap over de noodzaak van een nieuwe Postdienstenrichtlijn

Het Belgisch EU-voorzitterschap heeft voorzitterschapsconclusies voorbereid waarbij het terugkijkt op een high-level conferentie op 11 april jl. in Brussel over de noodzaak om het Europees wettelijk kader voor postdiensten te wijzigen. De conferentie bouwt voort op het verzoek van de Raad van 22 juli 2022 om een onderzoek over de toekomst van de interne markt voor postdiensten. Dit onderzoek wordt momenteel in opdracht van de Europese Commissie uitgevoerd.

Het Belgische voorzitterschap benadrukt de noodzaak van herziening van de huidige Europese Postrichtlijn om deze toekomstbestendig te maken. Deze moet inspelen op de trends van dalende volumes in briefpost en toename van het volume aan pakketten. Tijdens de conferentie werden meerdere terreinen aangemerkt die prioriteit zouden moeten krijgen bij herziening van de postregelgeving.

² Zie ook Kamerstuk 22 112, nr. 3529: Fiche: Aanbeveling onderhandelingsmandaat voor de Europese Commissie over het AI-verdrag van de Raad van Europa

Het kabinet wacht het onderzoek van de Commissie over de toekomst van de Europese postmarkt af en zal op basis daarvan zijn positie en inzet bepalen voor een herziene Postrichtlijn. Het kabinet heeft vraagtekens bij de noodzaak om de pakket- en bezorgmarkt te reguleren. Na publicatie van het genoemde onderzoek zal het kabinet uw Kamer daarover informeren.